

Terrorfenyegetés Magyarországon a '80-as években ⁽¹⁾

A magyar-arab konfliktusok kezelése szocialista módra

„de az arabok sem mind egyformák, van közöttük becsületes férfi, van közöttük kereskedő, aki, vigyáz a jó hírére. És a magyarok ugyanígy - van közöttük becsületes, és van közöttük gazember, a magyarok sem mind egyformák.”

Bevezetés

A terrorcselekményekkel történő fenyegetés nem új keletű a modern kori történelemben. Szervezetek, személyek vélt vagy valós sérelmeiknek a megtorlására, politikai és gazdasági céljaik elérésére a terrort, mint eszközt évszázadok óta használják. Mivel a terrorizmus az erőszak alkalmazásának és az azzal való fenyegetésnek egy olyan stratégiája, melynek célja, hogy félelmet és zavart keltsen, egyes csoportok számára „tartalékeszközként” mindig rendelkezésre állt, és felhasználhatónak bizonyult. A terrorizmus a tömegmédiára létezésével részsikerét akképpen érte el, hogy bizonyos hálózatot alkotó szervezetek, személyek az elrettentés és a megfélemlítés magvát tudták elvetni az adott társadalomban, legyen az akár a fejlettnak tartott Nyugat-Európa vagy egy harmadik világbeli ország. A tömegmédiával segítségével egy-egy robbantásos merénylet vagy fenyegetés híre rendkívül gyorsan eljut a célhoz: egy személy, politikai csoport vagy egy város megfélemlítéséhez. A terrorizmus történeti és szociológiai feldolgozottsága nemzetközi viszonylatban kielégítőnek mondható. Külföldön és Magyarországon tucajtájjal jelentek meg azok a kötetek és cikkek, amelyek a terrorizmus eredetével, válfajaival és az egyes merényletek történeteivel foglalkoznak. Megállapítható azonban, hogy a kérdés aktualitása a kutatásokat várhatóan továbbra is napirenden fogja tartani. Az utóbbi időkben - a terrorfenyegetések szaporodásával - a biztonságpolitikai kutatások figyelme a nemzetközi terrorizmus felé fordult. Minden kétséget kizáróan állíthatjuk, hogy a terrorizmus a 19-20. század után a 21. század emberét is teljeseen új kihívások elé állítja.

Fenyegető levél Kádár Jánosnak és Magyarországnak

Forrásválogatásunkban nyomon követjük egy 1982-ben Magyarországot és külföldi érdekeltségeit megcélzó arab terrorfenyegetés hátterét, keresve annak okait és mozgatórugóit. A válogatás középpontjában ezért a fenyegetést tartalmazó levél áll, amelyet az arab országokban található magyar külképviseletek rejtjeltáviratai, az MSZMP KB Külügyi Osztálya iratanyagában fellelhető feljegyzés, valamint belügyi dokumentumok egészítik ki. Fontos különbséget tennünk a már ekkor lényegében összemerosódó vagy nehezen azonosítható terrorista csoportok között. A terroriszervezetek céljai, eszközeik és működési területük szerint is csoportosíthatjuk, továbbá a szerint is, hogy országon belül vagy kívülről szervezett akcióról van-e szó. Az 1970-es és 1980-as években azonban nagyon jól megkülönböztethetők a Nyugat- és Dél-Európában működő terroriszervezetek valamint az arab országokban működő terrorcsoportok. Az arab terroristacsoportokkal kapcsolatban *Tóth Ferenc* vezérőrnagy előadásában elismerte, hogy a terrorizmus szempontjából a legvitatottabb területnek a Közel-Kelet minősül. Ennek hátterében a magyar belügyi szervek Izrael terjeszkedését jelölték meg, amely - amúgy eredményesen - felvette a küzdelmet az arab államok által támogatott terroriszervezetekkel. **(Lásd az 1. forrást!).** Mindazonáltal érdekes információkat közöl *Vásárhelyi Gábor*, aki különböző állambiztonsági forrásokra hivatkozva feltárja, hogy a volt szocialista országokban - így például Csehszlovákiában és a Német Demokratikus Köztársaságban - valóságos kiképzőtáborok működtek a nyugat-európai terroristaszervezetek felkészítésére. Ezek a szervezetek az akkori haditechnikai viszonyokat figyelembe véve jelentős fegyverzenállal rendelkeztek, s ezeket az eszközöket csakis a Szovjetunióból, azon belül a KGB-től szerezheték be. A nemzetközi terrorizmus kialakulása ezért szerinte közvetett módon éppen a szocialista országok titkosszolgálati tevékenységének volt köszönhető. Külön érdekes, hogy magyar részről a nemzetközi terrorizmus elleni szocialista együttműködést hangsúlyozták, miközben más szocialista országok éppen támogatták a terrorista szervezeteket. Elképzelhetőnek tarthatjuk, hogy az említett szocialista országokhoz hasonló módon Magyarország nem vett részt terroristák felkészítésében nyugat-európai célpontok ellen, erre azonban nem rendelkezünk bizonyítékokkal. **(Lásd az 1. forrást!).** Forrásainkból, köztük a követségek rejtjeltávirataiból világosan látszik, hogy a levél mögött arab szervezetek állhattak. Magyarországot ért fenyegetést a hatóságok többek között azért is komolyan vették, mivel ezen időszakban Magyarországnak a harmadik világgal, így az arab országokkal való kapcsolatai kielégítőnek voltak mondhatók. Egy Magyarországot ért terrortámadás minden bizonnyal a kapcsolatok sérüléséhez és visszafejlődéséhez vezetett volna. A KGST-n kívüli szocialista országokkal, így a fejlődő és harmadik világbeli országokkal folytatott hadiipari együttműködés kiépítésére már az 1960-as évek közepétől lépéseket tett Magyarország. Ahogy arra *Germuska Pál* is utalt könyvében, az első, KGST-n kívüli haditechnikai szállítási szerződéseket Magyarország az 1967. júniusi ún. „hatnapos” arab-izraeli háborút követően kötötte Szíriával, az Egyesült Arab Köztársasággal (Egyiptom), Irakkal és még néhány országgal.

Kádár János

A Magyar Népköztársaságot és Kádár Jánost ért fenyegetés egy 1982. június 5-én Szófiában postára adott arab nyelvű levélben érkezett, egy magát „Arab Élcsoport Szervezetnek” nevezett csoportosulástól. **(Lásd a 2/a. forrást!).** A kilátásba helyezett terrorakciókat 1982. augusztus 30-ától hajtották volna végre a közel-keleti országokban működő magyar külképviseletek, légi- és kamionjáratok ellen, majd a „megtorló” akciókat további magyarországi célpontokra is ki kívánták terjeszteni. A fenyegetés alapvető indoka az volt - ami az „Utolsó figyelmeztetés” című levél első pontja között is szerepelt -, hogy az 1982. évet megelőző időszakban a magyar rendőrség emberei, valamint a magyar külképviseletek eljárásaikkal gátolták arab származású személyek mozgását és beutazását Magyarországra, ezzel is családokat választva el egymástól. **(Lásd a 2/b. forrást!).** A levélben foglaltak rámutatnak arra, hogy Magyarországot az 1970-es években több arab állam is célszónak tekintette, legalábbis az arab állampolgárok boldogulási lehetőségeit illetően. Kétoldali oktatási programok és különböző együttműködések révén számos arab ország állampolgára tanulhatott Magyarországon, és talált hosszútávú munkalehetőséget. A Minisztertanács 1981. április 2-i ülésén Horváth István

belügyminiszter közzétette a legfrissebb adatokat az országban tartózkodó iraki állampolgárokról: [...] „*jelenleg Magyarországon, évente, tartós jelleggel mintegy 200, átmeneti jelleggel mintegy 20 000 iraki állampolgár tartózkodik. Az utóbbiak közül mintegy 10-20 esetben fordul elő, hogy szembekerülnek a magyar jogszabályokkal. Ezekben az esetekben sor kerül a tartózkodási engedély megvonására, illetőleg kiutasításukra.*” Feltehetően nagy részük diák volt. Természetszerűleg tevékenységüket a magyar állambiztonság is figyelemmel kísérte. Mindezek ellenére már a levél elején a magyar hatóságok felé az a vád fogalmazódott meg, hogy a magyar belügy, köztük a BM Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság (KEOKH) munkatársai korruptak és a vízumok kiadásánál a fő szempont személyes anyagi „gyarapodásuk.” Mindenképpen érdekesnek tűnik a levélíró azon megállapítása, miszerint a kérelmeket intéző belügyi alkalmazott a neki adott állítólagos „kenőpénzből” illatszereket kívánt vásárolni. Kérdésként fogalmazódhat meg, hogy a fenyegetés készítője vajon a magyar belügyi hatósági személyek személyes adatait, köztük a nevüket, lakcímüket, továbbá vásárlási szokásait honnan szerezte. Feltételezésekre bocsátkozhatunk a tekintetben, hogy az információkat a Magyarországról kiutasított arab állampolgárok szolgáltatták ki a szervezetnek. A terrorista szervezet is elismerte, hogy voltak olyan arab állampolgárok, akiket a magyar hatóságok jogosan utasítottak ki az országból. Az itt közölt források megértéséhez szükséges tudnunk, hogy 1981. március 18-20. között Magyarországon tartózkodott *Taha Jassin Ramadhan* iraki első miniszterelnök-helyettes. Hivatalos látogatása alkalmával Kádár János és *Lázár György* is fogadták. A Külügyminisztériumnak a Minisztertanács részére készített jelentéséből kiderül, hogy az iraki fél eltökélt célja a magyar-iraki kapcsolatok és az együttműködés „különleges szintre” emelése volt. Ramadhan a megbeszélések alkalmával kifejezetten kérte „*a hazánkban élő, iraki állampolgárhoz nem méltó magatartást tanúsító személyek hazaküldését*” majd hozzátette, hogy „*nem a politikai okokból nálunk tartózkodó irakiakra gondolnak.*” Az iraki első miniszterhelyettes ezt annak ellenére is aláhúzta, hogy a budapesti iraki nagykövetség iraki ellenzékiek és kommunisták ellen indított akciókat Magyarországon. A Minisztertanács ezt követően utasította a belügyminisztert azon iraki állampolgárok tartózkodási engedélyének a felülvizsgálatára, akik „*jogszabályba ütköző magatartást tanúsítottak.*” (Lásd a 3. forrást!) A látogatás célja tehát nemcsak az ilyenkor szokásos kölcsönös tájékoztatásokban és eszmecserekből merült ki. Az iraki fél nem titkolt szándéka az iraki állampolgárok zavaros ügyeivel kapcsolatos helyzet tisztázása és rendezése volt. Mindezen kívül az irakiak határozott kéréssel álltak elő, hogy a Magyarországon tartózkodó iraki diákok tevékenységének segítésére a magyar fél engedélyezze az ország területén az Iraki Nemzeti Diákszövetség működését.

Taha Jassin Ramadhan

A fenyegető levélben a magyar belügyi hatóságokon kívül egyes magyar külképviseleteket is megemlítenek, ahol állítólagosan az arab állampolgárokkal szemben a követségi alkalmazottak „megalázóan” bántak. Az igazán sérelmezhető tény a fenyegetés küldőjének az volt, hogy a magyar hatóságok arab családokat választottak szét azzal, hogy kiutasítottak nemkívánatos személyeket. A terroriszervezet nem késlekedett felkínálni a megoldási lehetőséget a magyar szerveknek. Ezek szerint: „*Ezt a logikát követve mondjuk a legnagyobb komolysággal: vagy zárják le a határt mindenki előtt, vagy mindenkit részesítsenek azonos elbírálásban, rendőrök és pénzügyőrök, úgy a repülőtéren, mint az országúti határátelöhelyeken és a vasúti határátelöhelyeken. A rendőrség és a pénzügyőrség emberei részesítsék az arab nemzetiségűeket a többi külföldivel azonos bánásmódban.*” (Lásd a 2/b. forrást!) Követeléseként fogalmazták meg a magyar kormány felé a kiutasítási ügyek kivizsgálását, az arab állampolgárok zaklatásának megszüntetését, ahogy a levélíró fogalmazott „*kitessékelésüket a kávéházakból*” és a magyar hivatalos személyek megbüntetését.

Az „Arab Élcsapat Szervezet” levelében különösen sérelmesnek nevezte a magyar vámügyi és határőrizeti hatóságok eljárását az arab állampolgárokkal szemben. A Külügyminisztérium IX. Területi Osztályának feljegyzése külön megemlíti, hogy a Magyarországra utazó arab állampolgárok a hatályos vámügyi szabályokat megkerülve kívántak az országba árut behozni. A források arra utalnak, hogy Magyarországon már ekkor létezett egy olyan arabokból álló kereskedelemmel és különböző üzleti ügyekkel foglalkozó csoport, akik egyáltalán nem törődtek a magyar jogszabályok betartásával. A forrás utal arra is, hogy az arab állampolgárok jórészt a budapesti szórakozóhelyeken tűntek fel, és általában tisztázatlan jövedelemforrásból tartották fenn magukat. Mindazonáltal a magyar hatóságok elismerték, hogy útlevél ügyintézésük bürokratikus és körülményes volt. A szíriai volt nagykövet ezért azzal vádolta meg a magyar szerveket és hivatalokat, hogy azok mögött feltehetően egy cionista csoport áll, amely megakadályozza, vagy legalábbis késlelteti az ügyek intézését, és összességében árt a magyar-arab kapcsolatoknak. (Lásd a 3. forrást!).

Kádár János és Moammer Kadhafi Budapesten (1978)

Feltétlenül érdemes szólnunk azon arab állampolgárokról, akiket feltehetően még a magyar hatóságok sem tudtak kiszűrni az országba érkezésüket követően. Erre vonatkozóan szintén utalást találhatunk a Külügyminisztérium feljegyzésében. Ezek szerint a budapesti iraki nagykövetség 1981 májusáig összesen 14 személy adatait adta meg, kérve kiutasításukat a Magyar Népköztársaság területéről. Érdekes, hogy a jegyzékben megjelölték az érintettek személyes adatait, tartózkodási helyüket és az általuk elkövetett bűncselekményeket. A külügy a Belügyminisztériumtól kapott adatok alapján mindössze hét személyről tájékoztatta a budapesti iraki nagykövetséget, a többi hét fő azonosítása nem vezetett eredményre. Az azonosított hét fő közül kettő elhagyta az országot, egy személy ellen büntetőeljárás folyt, két fő körözés alatt állt, egy személy börtönbüntetését töltötte, egy főről pedig megállapították, hogy a megadott személyi adatokkal nem lépett be az

országba. A fenti megállapítások az újabb kutatások fényében tartalmazhatnak érdekes információkat. Vásárhelyi Gábor ugyanis könyvében leírja, hogy a román titkosszolgálat magas rangú vezetője, *Mihai Pacepa* tábornok és *Leonyid Breznyev* szovjet pártfőtiszt már 1973 nyarán megállapodott abban, hogy egyfajta „szocialista munkamegosztás” keretén belül a román szolgálat a KGB irányítása mellett elvállalja az arab útlevelek használatához szükséges nyugat-európai vízumok hamisítását. A KGB állítólag a román szervek partnereként a Palesztin Felszabadítási Szervezetet, továbbá a Kadhafi ezredes által vezetett Líbiát jelölte meg az útlevelekhez szükséges személyi adatok „leszállítására.” A személyes adatokat a Líbiai Bevándorlási Hivatal szolgáltatta, amely Vásárhelyi szerint nem volt más, mint a líbiai titkosszolgálat fedőszerve. Ilyen és ehhez hasonló valuta és útlevel-hamisítás mellett nem csodálkozhatunk azon, hogy Magyarországon is megjelentek azok az arab állampolgárok, akik hamis útlevelekkel és személyi adatokkal tartózkodtak az országban.

A Külügyminisztérium tevékenysége és a külképviseletek biztonsági helyzete

A Központ, ahogy arra a belső feljegyzések és a további források is utalnak, a fenyegetést követően azonnal értesítette a fontosabbnak tartott és a kiemelten érintett külképviseleteket. 1982. július 16-án a Belügyminisztérium illetékese állítólag még nem tudott a Magyarországot ért fenyegetésről. Különösen érdekes, hogy a külképviseleteknek szóló figyelemfelkeltő és tájékoztató táviratokat érthetetlen módon egy hónappal később, 1982. augusztus 17-ével küldték ki. **(Lásd a 2/d. forrást!).** Azt azonban biztosan feltételezhetjük, hogy a külképviseletek már ezt megelőzően megkapták a Központtól az értesítést, ugyanis az első rendelkezésre álló külképviseleti rejtjeltávirat már 1982. augusztus 12-én kelt és augusztus 13-án érkezett be a budapesti Központba Damaszkuszba. A forrásokon keresztül megfigyelhető a külképviseletek működési mechanizmusa és az információk eljuttatásának lassúsága is. Ezekben az esetekben kivétel nélkül visszajeleztek a Külügyminisztériumnak a rejtjeltávirat fogadásáról és arról, hogy a fogadó országban tájékozódást és információgyűjtést végeznek a nevezett terrorszervezetről. A legtöbb értékelhető információt a külképviseletek részéről a tripoli és a damaszkuszi nagykövetségektől sikerült nyerni. Ezek szerint a szervezetet palesztin és arab diplomaták ismerték, részleteket azonban már nem árultak el. A tripoli magyar külképviselet konkrét adatot is szolgáltatott a Külügyminisztériumnak, mely szerint az egyik „Arab Élcspat Szervezet” a jordániai titkosszolgálat irányítása alatt állt. **(Lásd a 4. forrást!).**

A külképviseletek a Központtól kapott utasítás szerint megpróbálták begyűjteni a legtöbb értékelhető információt. A damaszkuszi magyar nagykövetség megerősítette a tripoli magyar követség értesüléseit, eszerint ténylegesen két azonos nevű szervezetről lehetett beszélni. A nagykövetség rejtjeltáviratában úgy fogalmazott, hogy „*egy befolyásos, megbízható kapcsolatunkon keresztül tudomásunk a szír biztonsági szervek rendelkezésére álló adatokról az Arab Élcspat Szervezete [az arab elnevezés fonetikus átírása: Munazamit Attalia] nevű csoportokról.*” A külképviseletek rejtjeltáviratait vizsgálva megfigyelhető, hogy informátoraikat természetesen egyetlen egy esetben sem fedték fel, és általában ezeket a személyeket mindössze úgy nevezték, hogy „kapcsolatunk.” **(Lásd az 5. forrást!).** A dokumentumok arra utalnak, hogy a külképviseletek vezetői az információkat szintén titkosszolgálati forrásokból nyerték.

A tájékozódást és az információszerzést követően a magyar külképviseletek biztonságuk növelése érdekében - a Központtal együttműködve - elkezdtek megtenni a szükséges óvintézkedéseket. Az intézkedések szintjét nyilvánvalóan több tényező is befolyásolta, többek között a terrorszervezetről kapott információk, valamint a „baráti” szocialista országok intézkedései, tapasztalatai is mintául szolgáltak. A damaszkuszi magyar nagykövetség - ellentétben más szocialista országok külképviseletével - a rejtjeltávirat szerint ekkor semmi védelemmel nem rendelkezett. A nagykövetség konzuli fogadójában mindössze két titkárnő és egy magyar feleség tartózkodott, miközben akár 20 arab állampolgár is összegyűlhetett egy-egy ügyintézés alkalmával. A külképviselet ezért kérte fegyveres biztonsági őr jelenlétét a követség épülete elé az 1982. augusztus 30-ai, tehát a várható terrorcselekmények kezdetével egyidejűleg. **(Lásd az 5. forrást!).** Hasonló helyzetről számolt be a kairói magyar nagykövetség is, amely „baloldali kapcsolatokra” hivatkozva közölte, hogy a terrorszervezet központja feltehetően Irakban van. Biztonsági helyzetét tekintve a nagykövetség „nehézne” ítélte meg, ugyanis egyetlen hivatalsegédjük - aki feltehetően biztonsági felelős is volt - munkaképtelensége miatt a külképviselet védelme egyáltalán nem volt megoldott. **(Lásd a 6. forrást!).** A leggyorsabb biztonsági intézkedések a dokumentumok szerint a damaszkuszi magyar külképviseletet érintették, ugyanis a szír külügyminisztériumhoz benyújtott kérésük folytán 24 órás fegyveres védelemben részesítették az épületet. A követség további technikai jellegű kérés is megfogalmazott, melynek pénzügyi költségeihez a Központtól forrás elkülönítését kérték. **(Lásd a 7. forrást!).**

A Külügyminisztériumban - látva a külképviseletek aggasztó biztonsági helyzetét - több feljegyzést is készült. A forrásokból arra következtethetünk, hogy a Külügyminisztérium és feltehetően a magyar állambiztonsági szervek is - számoltak egy Magyarországot érintő terrorcselekmény lehetőségével. A kérdéses szervezetet a beérkező információk alapján valószínűsíthetően az összefoglalások megállapították: „*Az Arab Élcspat Szervezettel kapcsolatos eddigi tapasztalatainkból kiindulva is idősebbnek látszik a megfelelő következtetések levonása és a hatékony felkészülés a hasonló esetek, akciók kivédésére. Különösen indokoltá teszi ezt az, hogy a jövőben további, különböző politikai alapon álló terrorista szervezetek megjelenésével kell számolni.*” A Külügyminisztérium Biztonsági Osztálya ezért a külképviseletek biztonsági helyzetének romlásával számolt, melyet a képviseletekről érkező információkra alapoztak. Az intézkedések nemcsak az arab országokban található magyar külképviseleteket és érdekeltségeket érintették, hanem több nyugat-európai országban található külképviseletet is, mint például a párizsi, a kölni és a berni nagykövetséget. A külügy hét pontból álló átfogó intézkedéssorozatot tartott szükségesnek, melynek középpontjában védelmi és operatív intézkedések álltak. **(Lásd a 8. forrást!).** Mindeközben a Külügyminisztérium egyeztetéseket folytatott a szocialista országok Budapestre akkreditált diplomaival, köztük a csehszlovák nagykövetség I. titkárával, *Stefán Puskással*. A megbeszélések alkalmával a felek a diplomácia szabályainak megfelelően általában kölcsönösen tájékoztatták egymást országaik biztonsági helyzetéről és a megtett intézkedésekről. **(Lásd a 9. forrást!).**

Hafez al-Assad és Moammar Kadhafi

Az országot ért fenyegetést követően a magyar külügyi és belügyi szervek együttműködésének a javítására irányult a figyelem. 1982. szeptember 6-ai dátummal Horváth István belügyminiszter kiadta „A terrorcselekmények megelőzésével, felderítésével, elhárításával kapcsolatos feladatokról” szóló parancsát. Az utasítás melléklete foglalkozott az „Erőd” fedőnevű állandó koordinációs bizottság működésével. A bizottság feladata lett a terrorcselekményekre, a terrorista szervezetekre és terveikre vonatkozó információk gyűjtése, félévenkénti elemzése, a belügyi szervek felkészültségének értékelése, jogszabályok előkészítése, az információk feldolgozása és még számos a kérdéssel összefüggő feladat. A bizottság hatásköre kiterjedt a terrorcselekmények esetleges bekövetkezése esetén hozott intézkedések koordinálására is. A belügyminisztériumi források között nincs utalás arra, de elképzelhetőnek tartjuk, hogy a parancs kiadását Magyarországot ért fenyegetés tette még inkább aktuálissá. **(Lásd a 10. forrást!).**

Összefoglalóan elmondható, hogy az „Arab Élcsapat Szervezet” fenyegetéseit végül nem váltotta valóra. Továbbra is megoldatlan maradt azonban azoknak a Magyarországon tartózkodó arab állampolgároknak a helyzete, akik folyamatos jogsértéseket követtek az országban. A terrorista cselekményektől való félelem pedig - ha lassan és fokozatosan is - egyre inkább az európai emberek mindennapjainak részévé kezdett válni.

Források

1.

Tóth Ferenc vezérőrnagy előadása a terrorizmusról a XIII. Nemzetközi Kriminálisztikai Szimpóziumon

[Részletek]

1981. március

[...]

Ismert, hogy a nemzetközi terrorizmus különféle változatai elsősorban a belpolitikai és gazdasági nehézségekkel küzdő egyes fejlett tőkés országok - NSZK, Olaszország, stb. - valamint a fejlődő világ társadalmi ellentétekkel terhes országaiban mutatkozik meg.

Vizsgáljuk meg a fenti megállapítást röviden, néhány ország esetében. Az Egyesült Államok területén zajlott le a legtöbb olyan terrorakció, amelyeket az amerikai bűnüldözési szervek elhatároltak a hagyományos bűnözéstől. Elsősorban Kuba felé irányuló repülőgép-eltérítésekről volt szó.

Nyugat-Európa egyes országainak életére a nemzetközi terrorizmus nagyobb hatást gyakorol az utóbbi években, mint az észak-amerikai földrészre. Különösen előtérbe került Olaszország, melynek életét átszőtték azok az akciók, melyeket a különböző terrorista szervezetek hajtottak végre. A terrorista hullám legjelentősebb szakasza a 70-es évek második felére tehető. A különböző robbantásos merényletek közül kiemelkedett a Moro-gyilkosság, amely az egész olasz és részben a nemzetközi politika előtérében is állt.

Az NSZK-ban a 60-as évek második felétől hasonló tendencia következett be, mint Olaszországban, az addig nagyrészt jobboldali jellegű terrorakciókat szélsőbaloldaliak váltották fel. Ezek az akciók látványos emberrablásokhoz és gyilkosságokhoz vezettek. Ilyenek voltak: a müncheni olimpián bekövetkezett terrorcselekmények az izraeli sportolók ellen, valamint a Hans-Martin Schleyer-ügy. Nyugat-Európa harmadik, a terrorizmus által leginkább érintett országa Spanyolország. Első helyen a baszk szeparatista mozgalom áll, mely az állam és annak képviselői ellen elkövetett merénylettekkel kívánja célkitűzéseit elérni.

Észak-Irország a nyugat-európai terrorakciók klasszikus helye évtizedek óta. Az ottani terrormozgalmakban a nemzetközi elem az angolelleses küzdelem párosul a protestáns ellenes akciókkal.

A nemzetközi terrorizmus számos jelensége található meg az utóbbi években Cipruson, ahol erőteljesen mutatkoznak a görög-török ellentétek. A legvitatottabb régió a Közel-Kelet, ahol az elmúlt három évtized során arab részről nemzeti felszabadító küzdelem folyik, míg izraeli részről az egyes arab országok, illetve szervezetek tevékenységét a terrorizmus - a nemzetközi terrorizmus - kategóriájába sorolják. A 70-es évek közepe óta jelentős módosulás következett be és jelenleg elmondható, hogy egyetlen arab kormány sem vesz részt bevallottan terrorista akciókban.

Eltársak!

A nemzetközi terrorizmus a szocialista országokat eddig jelentős mértékben nem érintette. Ezt szükséges hangsúlyoznunk, hogy a terrorizmus a szocialista társadalmi rendszer keretei között nem fejlődhet ki és nem terjedhet el általánosan, mivel táptalaja - a kibékíthetetlen társadalmi ellentmondások - nálunk nem léteznek. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a nyugaton széles körben elterjedt és mind veszélyesebb formákban megnyilvánuló terrorizmus hatása érzékelhetően jelentkezik a szocialista közösség országaiban, így a Magyar Népköztársaságban is. Ez a hatás nálunk csupán néhány elszigetelt, a köztörvényes bűncselekmények kategóriájába sorolható formákban, nyugati példákat utánzó komolytalan, meg nem valósított fenyegetésekben, ilyenre utaló bejelentésekben és jelzésekben nyilvánult meg.

[...]

Hazánk területe tranzit útként is számításba jöhet terrorcsoportok számára. Fel kell tehát készülnünk arra is, hogy átutazás, más országok rendőri szervei előli rejtőzés, pihenés, „újabb feladatra” való felkészülés céljából megjelenhetnek hazánkban terroristák. A szocialista országokat és főleg az európaiakat a nemzetközi terrorizmus eddig jelentős mértékben nem érintette. Kivételt a különböző repülőgép eltérítések, [az] erre irányuló kísérletek és fenyegetések képeztek, melyeknek célja általában egyes személyek „látványos” disszidálási kísérletei, illetve cselekményei voltak.

[...]

[A] terrorcselekmények főbb formáinak tartjuk:

1. A politikai okokból elkövetett emberrablás

Pl. 1970-ben, Kanadában elrabolt angol diplomata - James Cross - esete, melyet egy szélsőjobboldali anarchista csoport hajtott végre. Követelték 23 politikai fogoly szabadon engedését, repülőgép rendelkezésre bocsátását, és minden rendőrségi tevékenység leállítását, a követelések nyilvánosságra hozását a sajtó, [a] rádió és [a] televízió által.

2. Nyereségvágyból elkövetett emberrablás

Pl. 1973-ban, az NSZK-beli Mönchengladbachban a Dresdner Bank megtámadása, melynek során egy millió márka váltságdíjat kaptak a bűnözők, és két tüsszal a rendelkezésre bocsájtott gépkocsival elmenekültek.

3. Politikai okokból és nyereségvágyból elkövetett repülőgéprablás

Pl. 1968-ban a „Fekete Szeptember” nevű szervezet eltérítette az izraeli El-Al társaság gépét Rómából Algírba, arab politikai foglyok szabadon bocsájtását követelve. [...]

4. Menekülés vagy szökés tüsszalok fedezete mellett [...] 1972-ben egy tízfős csehszlovák állampolgárságú csoport - disszidálási szándékkal - egy utasszállító repülőgépet Nyugat-Németországba kényszerített, miközben az egyik pilótát agyonlőtték.

[...]

Eltársak!

A jelentkező terrorcselekményekkel kapcsolatos feladatok hatékonyabb elvégzése érdekében szükségesnek láttuk a vezetés, [az] irányítás, adott esetben a felszámolás végrehajtásának a pontos szabályozását. Ennek érdekében tervezünk kiadni egy rendelkezést, mely a különböző belügyi szervek konkrét feladatait, a koordinációt és együttműködést, az erők igénybevételét és alkalmazását, a vezetés, [az] irányítás rendszerét, valamint az anyagi-technikai ellátás rendjét fogja szabályozni.

Kedves Elvtársak!

A Magyar Népköztársaság Belügyminisztériuma közbiztonsági szervei teljes mértékben támogatják és egyetértenek a fegyveres bűnözők által elkövethető terrorcselekmények megelőzésére és felszámolására irányuló nemzetközi együttműködés összehangolásával, egyeztetésével és egymás tapasztalatainak hasznosításával, az erre teendő intézkedésekkel. Javasolom, hogy a szimpózium foglaljon állást a felvetett és megvalósítható, együttműködésünket érintő kérdésekről, lehetőségekről. Meggyőződésem, hogy a most folyó tanácskozás nemcsak a napirenden lévő téma keretében, de azon túlmenően is, tovább erősíti rendőri szerveink együttműködését, testvéri fegyverbarátságát.

Köszönöm a figyelmüket!

Jelzet: MNL OL XIX-B-14. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Belügyminisztérium Országos Rendőr-főkapitányság II. Csoportfőnökség, 50-30/Szimp-5/1981. - Másolat.

2/a.

Az MSZMP KB Külügyi Osztály feljegyzése az „Arab Élcsoport Szervezet” leveléről

1982. július 9.

Szigorúan bizalmas!

Készült: 2 példányban

Budapest, 1982. július 9.

F e l j e g y z é s

Várkonyi Péter elvtárs részére

Július 8-án, csütörtökön délután, postai anyagként a KB Külügyi Osztálya a mellékelt arab nyelvű levelet kapta. A boríték szerint a levelet légpostán, ajánlva küldték Szófiából.

A levelet és a fordítást mellékeljük.

Az eljárásra vonatkozóan javasoljuk: a levelet adjuk át a KB Közigazgatási és Adminisztratív Osztálynak és kérjük a szükséges intézkedés megtételére, különös tekintettel a levélben foglalt fenyegetésekre.

Nagy Gábor

2/b.

Az „Arab Élcsoport Szervezet” fenyegető levele Kádár Jánosnak és a magyar hatóságoknak

1982. július

Üdvözet

Önnek írjuk ezt a levelet - reméljük, figyelembe veszi(k)

Kérjük, vizsgálják ki és pontosítsák, amit (a levél) ismertet.

1. Az utóbbi időben a magyar rendőrség emberei és a magyar nagykövetségek embertelen eljárást tanúsítanak az arab nemzetiségűekkel szemben.
2. A magyar rendőrség eljárásaira célzunk, melyhez hasonlót még Maomao (sic!) rendőrsége sem követ (el).

Van éppen elég bizonyítékunk és dokumentumunk a magyar rendőrség minden embereinek eljárásáról.

3. A magyar rendőrség embereinek eljárásai között szerepel, hogy az utóbbi időben megtiltották, hogy egyes személyek beutazzanak Magyarországra, vagy minden ok nélkül kiutasították őket és az így kitiltottak között vannak olyanok is, akik családos emberek, gyermekük van, s családjuk Magyarországon tartózkodik (s ezeket) minden ok nélkül utasították ki, annak ellenére, hogy hosszú éveket töltöttek Magyarországon és soha semmiféle problémájuk Magyarországon nem volt.

A magyar rendőrség az utóbbi időben ugyancsak letartóztatott arab nemzetiségűeket az utcákon és kávéházakban, és minden ok nélkül kiutasította őket.

4. Követségeik, különösen pedig Jugoszlávia, romániai és főleg olaszországi követségük eljárása a beutazó, vízumért folyamodó arab nemzetiségűekkel megalázó.

Mi azonban készen állunk ezt kétszeresen viszonzni.

5. Ismertetjük a valóságot, itt közöljük önökkel néhány személy nevét és címét, azokét, akik ártanak az arabok jó hírének.

Például - Ádám, aki a rendőrségen dolgozik, címe: [popup title="[...]" format="Default click" activate="click" close text="Lakcímét nem közöljük."]

Itt Ádám úgy ténykedik, hogy kitiltja az embereket, hogy aztán ötszáz dollár fejében hatálytalanítsa a kitiltást. Ezt Ádám és egy ugyanitt dolgozó másik ember csinálja, és Ádám a vezető személy.

Bizonyítékaink vannak arra, hogy Ádám megszerzi a vízumot olyan emberek számára, akiket a magyar állam köröz, és akik Magyarországra hamis útlevelel érkeznek. Ádám mindezt jól tudja, s mindezt azért teszi, hogy dollárokhoz jusson.

Ugyancsak dokumentumokkal tudjuk igazolni, hogy egy ugyanitt dolgozó hölgy (KEOKH, Népköztársaság 12.) megújítja a kitiltott és körözött egyének (tartózkodási engedélyét), a neve B., a férje a Belügyminisztériumban dolgozik, s mindezt azért teszi, hogy néhány dollárt kapjon, hogy illatszereket és szappant vegyen.

6. Mi nem kifogásoljuk azoknak az arab személyeknek a kiutasítását, akik ártanak Magyarországra és az arabok jó hírének, de az arabok sem mind egyformák, van közöttük becsületes férfi, van közöttük kereskedő, aki, vigyáz a jó hírére. És a magyarok ugyanígy - van közöttük becsületes, és van közöttük gazember, a magyarok sem mind egyformák.

7. Követeljük a magyar kormánytól, hogy állítsa helyre azok jogait, akiket ok nélkül tiltottak el Magyarországon élő családjuk és gyermekeik mellől, és akik távol kerültek gyermekeiktől és feleségüktől. Követeljük a magyar kormánytól, hogy ítélje el (állítsa bíróság elé) azokat a személyes viselkedésükért felelős rendőrségi embereket, akik ártanak az arabok jó hírének, mint például Ádám és B.

8. Ezt a logikát követve mondjuk, a legnagyobb komolysággal: vagy zárják le a határt mindenki előtt, vagy mindenkit részesítsenek azonos elbírálásban, rendőrök és pénzügyőrök, úgy a repülőtéren, mint az országúti határátkelőhelyeken és a vasúti határátkelőhelyeken. A rendőrség és a pénzügyőrség emberei részesítsék az arab nemzetiségűeket a többi külföldivel azonos bánásmódban.

9. Ebből kiindulva a témát pontosan figyelemmel fogjuk kísérni.

Kérem, engedjék meg, hogy őszintén a következőket mondjam.

Magyarország érdekeltségei a kezünkben vannak. Teljes mértékben készen állunk arra, hogy csapást mérjünk az összes magyar érdekeltségre, bárhol is legyenek.

Kuvaitban, Abu Dabiban és Olaszországban fogjuk kezdeni... csapásokat fogunk mérni a magyar áruszállító kamionokra Görögországban és Szíriában. A magyar nagykövetségek előttünk vannak, ismerjük a magyar diplomaták lakhelyeit a céljaink közt szereplő helyeken. Csapás(oka)t fogunk mérni a magyar repülőgépekre a pontosan betervezett repülőtereken; tudjuk, hogy juttassuk a fegyvereket a repülőgépekre a pontosan betervezett és kijelölt repülőtereken.

Teljes mértékben készen állunk arra, hogy csapásokat mérjünk magyar érdekeltségekre Magyarországon belül is - sőt stratégiai központokra is Budapesten és más városokban.

Megismétlem, hogy a magyar érdekeltségek előttünk és a kezünkben vannak, képesek vagyunk kétszeresen visszafizetni a kölcsönt.

10. Amit a magyar kormánytól kérünk, (az ügy) kivizsgálása, pontos feltárása és az arabok és a magyarok jó hírének egyszerre ártani próbáló magyar felelősök elítélése.

Kérjük a magyar kormánytól, hogy tárja fel mindazokat az igazságokat, melyeket ez a levél említ.

1. Személyek ok nélküli kiutasítását.
2. Arabok zaklatását az utcákon és kitéssékelésüket a kávéházakból.
3. A magyar nagykövetségeknek az arabokkal szembeni rosszindulatú bánásmódját, különösen Belgrádban és Olaszországban.
4. A vámügyőrség és rendőrség tagjainak (arabokkal szemben tanúsított) embertelen viselkedését a vasúti, közúti és repülőtéri határállomásokon.

Mindezek után mi sem ülünk ölbe tett kézzel, a megbánás sem használná, a felelősség sem a mienk, hiszen előre figyelmeztettük önöket ez utóbbi[ra] egy arab közmondás formájában!

Megismételjük kérésünket, tárják fel az igazságot. Mi egy hónapon keresztül figyelemmel kísérjük a kérdést, és utána hozzáfogunk a végrehajtáshoz, az európai magyar érdekeltségekkel és az arab országokban lévőkkel kezdjük, ismerjük azokat a helyeket, ahol a magyar érdekeltségek vannak. Még Magyarországon belül is készek vagyunk csapást mérni a magyar érdekeltségekre a magyar városokban, meg tudjuk állapítani, melyek a magyar rendőrség gyenge pontjai.

Mi nem viccelődünk vagy tréfálkozunk. Szervezetünk levelét tekintsék, ahogy akarják: teljes mértékben készen állunk arra, hogy (komolyságát) a magyar érdekeltségekre mért csapásokkal bizonyítsuk. 1982. augusztus 30-tól kezdjük, és az első csapás fájdalmas lesz, s a világ tudni fog róla és okairól.

Kérjük a magyar kormánytól, és megismételjük kérésünket, hogy folytassák le a nyomozást és vizsgálatot az itt említettekkel kapcsolatban.

Fogadja nagybecsülésünket, sajnáljuk, amit e levél tudomásukra hoz.

„Nem felelős az, aki előre szolt.”

Az Arab Élcsapat Szervezet nevében

(olvashatatlan aláírás)

(Megjegyzés : a levelet iskolázatlan ember írta, rossz helyesírással.)

Puja et!

Erről a levélről beszéltem. Kádár et-nak címezték, Szófiában adták fel. A fordítást olyan gyorsan kérték, hogy nem adtak időt a letisztázásra sem. Garai et. ismeri. Javasolom még Szerencsés et-nak megmutatni .

Szigeti

7/12

Pro domok

Szigeti et!

VII. 13-án reggel a BM-illetékes még nem tudott az ügyről. Bogye r[end]őr[őrnagy] 13-án komplett példányt kapott tőlünk. A szükséges elemzéseket, intézkedéseket elvégzik, majd visszatérünk az ügyre. Ezt követően intézkedünk mi is külképviseleteink felé.

7/14 Szerencsés

Felj[egyzés]:

Ezekről minden kitelik! Ideje lenne [popup title="[...]" format="Default click" activate="click" close text="Olvashatatlan szövegrész."] számvetés készítésének, mert eléggé áttekinthetetlen helyzet alakult ki!

Olvashatatlan aláírás

7/15

1982. VIII. 16-án felkeresett Molnár József, s Deák Géza et. a BM III/3-as-ról, s államtitkári döntésre hivatkozva kérte, hogy [a] levél alapján küldjünk figyelem felhívó táviratot az arab országokban, Olaszországban, Jugoszláviában, Romániában, s Bulgáriában működő külképviseleteink vezetőinek. Ezt a listát javasolom kiegészíteni Görögországgal, Ausztriával, NSZK-val, amelyek jelentős vízumforgalmat bonyolítanak le. Táviratként az alábbi javasolom :

8/17 Árgyelán

Jelzet: MNL OL M-KS 288. f. 32/b. cs. 1982/121. ő. e. - MSZMP Központi szervei, KB Külügyi Osztály - Másolat.

2/c.

Kamara János belügyminisztériumi államtitkár levele Garai Róbert külügyminiszter-helyettes részére

Budapest, 1982. augusztus 4.

2-387/1982.

Szigorúan titkos!

Garai Róbert elvtársnak

külügyminiszter-helyettes!

Budapest

Kedves Garai elvtárs!

Tájékoztatom, [hogy] 1982. június 5-én egy Szófiában postára adott arab nyelvű levélben, egy magát „Arab Élcsapat Szervezet”-nek nevező terrorista szervezet egyes arab nemzetiségű személyekkel kapcsolatos magyar intézkedéseket kifogásolva terrorcselekményekkel fenyegette meg hazánkat.

A kilátásba helyezett terrorakciók 1982. augusztus 30-tól kezdődnének a közel-keleti országokban működő magyar külképviseletek, légi- és kamionjáratok ellen, majd a megtorló akciókat kiterjesztenék magyarországi célpontokra is.

A Belügyminisztérium szervei folyamatosan intézkedéseket tesznek a jelzett terrorszervezet felderítésére, a kilátásba helyezett cselekmények megakadályozására. E feladatok gyors, eredményes megoldásához [a] külügyi intézkedések segítségét nyújthatnak.

Kérem Miniszterhelyettes Elvtárs intézkedését abban, hogy az MNK Külügyminisztériuma diplomáciai úton adjon tájékoztatást a fentiekre a Szíriai Arab Köztársaság és a PFSZ illetékes szerveinek, és kérjen információt az ügygel kapcsolatban, illetve az „Arab Élcsapat Szervezet”-re vonatkozólag.

Segítségét előre is köszönöm.

Budapest, 1982. augusztus 4.

Kamara János

[endőr] altábornagy

államtitkár

Jelzet: MNL OL XIX-J-1-j-005070/4/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Külügyminisztérium, TÜK-iratok - Eredeti, gépelt és aláírt tisztázat.

2/d.

Rejtjeltávirat-tervezet a magyar külképviselteknek

1982. augusztus 17.

Készült: 2 pld.-ban!

Elküldés előtt lássa:

Stati!

Szigeti [Károly] és

Németh e[lv]t[árs]

Athén, Bécs, Belgrád, Bern, Bukarest, Köln, Párizs, Róma, Szófia, Áden
Algír, Bagdad, Damaszkusz, Khartoum, Kuvait, Rabat, Teherán, Tripoli, Kairó

Július elején bizonyos Arab Élcapat Szervezet nevében felső vezetésünkhöz fenyegető levelet intéztek magyar hatóságok (köztük külképviseltek) egyes arab személyekkel szembeni állítólagos diszkriminációs eljárásával kapcsolatban, amelynek meg nem szüntetése esetére megtorló intézkedéseket, terrorcselekményeket helyeznek kilátásba ez év augusztus 30-i kezdéssel.

Jóllehet a fenyegető akciók megalapozatlansága, komolytalansága több vonatkozásban is feltételezhető, lehetőségükre fel kell figyelni. Kérem, hogy a szorosan együttműködő szocialista országok misszióvezetőivel is együttműködve, szükség esetén azok segítségét kérve, fokozott mértékben ügyeljének az érvényben lévő biztonsági rendelkezések szigorú betartására, [a] konzuli és más ügyfelek forgalmának gondos ellenőrzésére, különös figyelemmel az arab személyekre. Szóban forgó veszély lehetőségére hívja fel a többi magyar képviselőt vezetőjének figyelmét is. Információit, tapasztalatait folyamatosan jelentse.

Árgyelán

1982. aug[usztus] 17.

Jelzet: MNL OL XIX-J-1-j-005070/4/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Külügyminisztérium, TÜK-iratok - Másolat.

3.

A Külügyminisztérium IX. Területi Főosztályának feljegyzése az MSZMP KB Külügyi Osztály részére

1982. július

Szigorúan titkos!

-

F e l j e g y z é s

Tárgy: Az arab országok nagykövetségeinek és állampolgárainak panaszai

Az elmúlt időszakban az arab országok nagykövetségei és Magyarországon tartózkodó vagy hazánkba látogató állampolgárai részéről szaporodtak azok az észrevételek, bejelentések és panaszok, amelyek a különböző magyar intézmények és hatóságok tevékenységével kapcsolatosak. Mind gyakrabban szóvá teszik az egyre szélesebb körben tapasztalható „arab-ellenességet”, az arabokkal szemben megnyilvánuló ellenérzést és más negatív jelenségeket. Növekvő számban történtek olyan események, amelyek zavarták hazánk és az arab országok együttműködését, és nem kívánatos feszültségeket okozva megterheltek államközi kapcsolatainkat. A politikai és gazdasági érdekeinket érintő ügyeket az eddigiek során minden esetben sikerült diplomáciai eszközökkel megoldani, azonban a rendszeresen ismétlődő, valamint az újonnan keletkező problémák szükségessé teszik, hogy az illetékes magyar hatóságok és szervek egységes elveken nyugvó, összehangolt lépéseket tegyenek a magyar-arab kapcsolatokat zavaró tényezők megszüntetésére, megelőzésére, valamint törvényeink és rendelkezéseink szigorú és következetes betartatására.

Az elmúlt másfél év során politikai jellegű panasz, illetve hivatalos megkeresés az arab nagykövetségek részéről nem érkezett a Külügyminisztériumhoz. Rendszeresen elhangzottak azonban ilyen természetű észrevételek, megjegyzések egyes arab nagykövetségek vezetőinek, diplomatáinak a minisztérium vezetőivel, munkatársaival folytatott beszélgetéseiben. Elsősorban szíriai és líbiai részről tették szóvá, hogy egyes magyar szerveknél, gazdasági, kereskedelmi, kulturális és tájékoztatási intézménynél bizonyos körök nem nézik jó szemmel Magyarország és az arab országok kapcsolatainak fejlődését. Több alkalommal jelezték, hogy a szerződéses kötelezettségek késedelmes, hiányos teljesítése, a bonyolult ügyintézés és a hanyag munkavégzés arra utal, hogy bizonyos

személyek, csoportok tudatosan gátolják a magyar-arab együttműködést. A volt szíriai nagykövet nemegyszer tett célzást magyar cionista körök tevékenységére is. Ezekről a megjegyzésekről azonban ismételt felszólítás ellenére sem adott egyik nagykövetség sem konkrét, írásos tájékoztatást.

Visszatérő problémát jelentenek a magyar sajtóban és más tömegtájékoztatási eszközökben megjelenő egyes arab országokkal, a térséget érintő fejleményekkel, illetve Izraellel és a zsidó nép történetével, kultúrájával kapcsolatos hírek, kommentárok, filmek és más tájékoztató anyagok. A kifogásolt hírek, cikkek többségükben a nyugati lapokból, hírugynökségektől, illetve más külföldi sajtóorgánumoktól kritikátlanul, kommentár nélkül átvett anyagok voltak (közel-keleti kérdések, Szíria belpolitikai helyzete, Líbia belső és gazdasági problémái, a kuvaiti életformáról közölt cikk stb.).

Szíriai részről néhány alkalommal kifogásolták, hogy kulturális életünkben túlságosan nagy helyet kapnak a zsidók szenvedéseit bemutató, Izraelt kedvező színben feltüntető alkotások, műsorok, amelyek elvonják a közvélemény figyelmét Izrael agresszív külpolitikájáról (izraeli zeneművek sugárzása, zsidó menekültekről szóló film az Assad-interjú után stb.).

Az arab nagykövetek közös tiltakozását vonta maga után az 1981 októberében az Orvostudományi Egyetemen történt incidens, amikor egy nemzetközi rendezvényen kitűzték az izraeli zászlót is, és a kollégium igazgatója arabellenes kijelentéseket tett az ezt kifogásoló arab diákok előtt.

Bűnüldöző szerveink tevékenységével kapcsolatban a legsúlyosabb problémát a Magyarországon élő, illetve hazánkban tartózkodó iraki állampolgárok által elkövetett bűncselekmények és az iraki nagykövetségnek az iraki kommunisták és baloldali személyek elleni akciói jelentették. 1981 első negyedévével kezdődően mind gyakoribbá váltak azok a bűntettek, amelyeket irakiak követtek el. Iraki részről budapesti nagykövetségük útján, valamint a magas szintű látogatások során visszatérően szorgalmazták a méltatlan magatartást tanúsító állampolgáraik kiutasítását, illetve az iraki szervezetek történő átadását. A nagykövetség több alkalommal kérte a Külügyminisztérium közbenjárását annak érdekében, hogy rendőri szerveink hatékonyabban és határozottabban lépjenek fel az iraki Közvélemény érdekeit sértő és a nagykövetség biztonságát veszélyeztető személyekkel szemben. Ezekről az iraki állampolgárokról a nagykövetség több, de meglehetősen hiányos adatokat tartalmazó jegyzéket adott át, ismételten hangsúlyozva, hogy az azokban szereplő személyek közönséges bűnözők és nem politikai magatartásuk esik kifogás alá. Az iraki nagykövetség által felajánlott együttműködés azonban nem bizonyult hatékonynak, miután iraki részről ezt a valós problémát a hazánkban tartózkodó kommunista menekültek elleni akciókat próbálták felhasználni. Elsősorban azt igyekeztek - adatokkal is alátámasztva - bizonyítani, hogy az Irak-ellenes tevékenységet folytató csoportok közönséges bűnözőkből állnak, akik politikai jelszavakkal próbálják leplezni magukat, és a magyar félnek is érdeke az ilyen elemek eltávolítása az országból.

Az 1981. április 2-i minisztertanácsi határozattal összhangban több intézkedésre került sor az elmúlt évben a közrendet sértő iraki állampolgárokkal szemben, amelyekről a Külügyminisztérium folyamatosan tájékoztatta az iraki nagykövetséget. Miután bebizonyosodott, hogy az iraki kommunisták elleni akciók ilyen módon nem járnak eredménnyel, az iraki nagykövetség az elmúlt év közepétől különösen aktív tevékenységet kezdett a Magyarországon élő iraki ellenzéki csoportok felszámolására. Sorozatos provokációkat szerveztek annak érdekében, hogy a baráti kapcsolatokra hivatkozva, de valójában gazdasági érdekeltységüket kihasználva korlátozó intézkedéseket érjenek el a magyar hatóságoknál. Több olyan eseményre került sor (iraki diplomaták megtámadása, diákok közötti összetűzések, stb.), amelyekért az iraki fél a magyar hatóságokat igyekezett felelőssé tenni. Ezzel párhuzamosan a nagykövetség rendszeresen tájékoztatta a minisztériumot olyan rendezvényekről, összejövetelekről, ahol várhatóan Irak-ellenes propaganda-akciókra került sor, jelezve, hogy a baathista diákok ezeket nem fogják tétlenül tűrni. Bizonyítani próbálták, hogy a magyar szervek tehetetlensége miatt a nagykövetség alkalmazottai, és a hazánkban tartózkodó „becsületes” iraki állampolgárok nem érezhetik magukat biztonságban, állandó zaklatásnak vannak kitéve.

Ilyen előzmények után került sor a nagykövetség 1982. március 2-án végrehajtott emberrablási akciójára, amelynek során a nagykövetség alkalmazottai erőszakkal a képviselői épületébe hurcolták egy hazánkban élő iraki állampolgárt, akit az Irak-ellenes csoportok egyik vezetőjeként tartottak nyilván. Ezt a tényt a magyar szervek előtt eltitkolták, és csak akkor jelentették be, amikor a fogvatartott személyt barátai megpróbálták kiszabadítani és a nagykövetség biztonságának érdekében szükségessé vált a rendőri védelem.

Ezeket a súlyos következményekkel fenyegető, államközi kapcsolatainkat is érintő ügyeket sikerült megfontoltan, diplomáciai eszközökkel megnyugtatóan rendezni. Az illetékes magyar szervek összehangolt intézkedései nyomán a magyar-iraki kapcsolatokat zavaró események jelentősen csökkentek, és hosszabb idő óta nem érkezett iraki részről olyan bejelentés, amely a nagykövetség és alkalmazottai biztonságát fenyegető tevékenységre vonatkozna, sőt több alkalommal elismerően nyilatkoztak hatóságaink határozott fellépéséről és ennek eredményeiről. A nagykövetség alkalmanként továbbra is szóvá teszi Irak-ellenes rendezvények tartását, egyes személyek Irak érdekeit sértő tevékenységét, de bejelentéseik inkább tájékoztató jellegűek. Ugyanakkor a tényleges bűncselekmények leleplezéséhez konstruktívabb segítséget nyújtanak, a valóságnak nem megfelelő bejelentésekre adott válaszaikat tudomásul veszik (vámbüntettet elkövető irakiak politikai jellegű kihallgatása).

Az arab nagykövetségek részéről visszatérő panasz, hogy a munkatársaik és állampolgáraik sérelmére elkövetett bűntettek kivizsgálása hosszadalmas, rendőri szerveinktől ismételt kérés, illetve a Külügyminisztérium közbenjárása ellenére sem kapnak tájékoztatást a nyomozás eredményeiről, más esetben pedig az információk nem elégségesek (iraki, líbiai diplomaták gépkocsijának feltörése, iraki állampolgárok sérelmére elkövetett lopások stb.).

Gyakorlati az észrevételek idegenrendészeti szerveink tevékenységével kapcsolatban. Az iraki nagykövetség több alkalommal kifogásolta, hogy kérésük ellenére sem hosszabbítják meg vendégeik, ösztöndíj kérelmük elbírálására várakozó diákjaik tartózkodási engedélyét, míg kétes, bizonytalan jövedelemből élő személyeknek ez nem jelent problémát. Magánszemélyek nemegyszer szóvá tették a KEOKH merev, bürokratikus ügyintézését, az embertelen, néha megalázó bánásmódot (két iraki fiatal május 28-i bejelentése tartózkodási engedélyük megvonásáról).

Az arab nagykövetségek részéről a legtöbb panasz és bejelentés határőrizeti és vámszerveink tevékenységével kapcsolatban érkezik a Külügyminisztériumhoz. Rendszeresen kifogásolják a diplomáciai mentesség figyelmen kívül hagyását (JNDK, Líbia, Irak, Szíria), a hosszas, körülményes ügyintézését és a gyakran udvariatlan bánásmódot. Véleményük szerint hatóságaink az arab országok állampolgáraival túlságosan szigorúan járnak el, nem veszik figyelembe az útlevel-kezelés eltérő gyakorlatát, és a minden áron való precizitásra törekednek. Ugyanakkor gyakoriak a technikai problémák, a nevek félreolvasása, az arab útlevelek nem kellő ismerete. Ismétlődő problémát jelent az a beutazási korlátozás, amely szerint bizonyos államok - így több arab ország is - állampolgárai csak hat hónaponként utazhatnak be Magyarországra turista vízummal, és minden esetben 300 US \$-nak megfelelő valutával kell rendelkezniük. A merev ügyintézés sok esetben gazdasági érdekeink ellen is szól, mivel fontos üzleti partnereket beutazását is megakadályozza (Jordán és libanoni üzletember ügye). A JNDK nagykövetsége és a Líbiai Népi Iroda többször jelezte, hogy hatóságaink nincsenek tisztában bizonyos megállapodásokkal, így a jemeni diplomata útlevelek vízummentességével, illetve a líbiai diplomaták polgári útlevelhasználatával.

A nagykövetségek többször emeltek panaszt a DTEI tevékenységével kapcsolatban. Kifogásolták a vállalat által végzett javítások elhúzódsát, végrehajtását, a magas árakat. Visszatérő gond a telefonvonalak gyakori meghibásodása, az új vonalak hosszadalmas beszerelése. Líbiai részről a DTEI munkájával kapcsolatos kifogásokról összefoglalót adtak át a Területi Osztályon. A felvetett problémákat a DTEI rendezte. Épület és elhelyezési gondjai vannak az iraki nagykövetségnek és a líbiai képviselőnek, amelyek az elvi döntés ellenére hosszabb ideje húzódnak.

Összefoglalva megállapítható, hogy az elmúlt másfél év során az arab országok nagykövetségei és állampolgárai részéről tett bejelentések és panaszok államközi kapcsolatainkat nem terhelték, tartós feszültségeket nem okoztak. A politikai jellegű felvetések bizonyos részterületeket - sajtó, tájékoztatás, kultúra - érintették, de nem befolyásolták és nem kérdőjelezték meg az arab országokkal kialakított jó kapcsolatainkat, a közel-keleti rendezés érdekében kifejtett következetes politikánkat. A kifogások sok esetben féltreírésen alapultak vagy egyes nagykövet „túlérzékenységet” mutattak. A beszélgetések során ezeket a kérdéseket többségükben megnyugtatóan rendezni tudtuk.

A tényleges, gyakorlati problémákat is okozó panaszok elsősorban rendőri, idegenrendészeti, határőrizeti és vámszerveink tevékenységével voltak kapcsolatosak. Az esetek többsége törvényeink és rendelkezéseink nem kellő ismeretéről tanúsítottak, bizonyos kifogások, panaszok mögött pedig politikai megfontolások húzódtak meg. Sok esetben jelentett gondot azonban hatóságaink nehézkes, bürokratikus ügyintézése, a bejelentések kivizsgálásának és megválaszolásának hosszú átfutási ideje vagy a panaszok tudatos elhallgatása, az udvariatlan, néha sértő magatartás. Ezekből, az egyébként általános problémákból az arab országok nagykövetségei és állampolgárai gyakran olyan helytelen következtetésre jutnak, hogy a magyar hatóságok „diszkriminatív” módon kezelik az arabokkal kapcsolatos ügyeket, hazánkban ellenérzés van velük szemben.

Nem kellően hatékony ugyanakkor a bűncselekményeket elkövető, tisztázatlan jövedelemforrásból Magyarországon élő vagy rendszeresen visszatérő arab állampolgárokkal szembeni fellépés, bár tevékenységük, a különböző fővárosi szórakozóhelyeken való tartózkodásuk közismert.

Visszatérő, sürgős megoldásra váró gondot jelent a politikai hovatartozás megállapítása, a magukat baloldalinak feltüntető, de valójában közrendünket veszélyeztető elemek leválasztása.

Szíria:

- 1981-ben Saddik Saddikni (októberben hazatért) több esetben szóvá tette a magyar sajtó megnyilvánulásait. Pl. a Magyarország a külföldi cikkek rovatában „kritikátlanul” átvette egy NSZK-lapban Szíriáról, illetőleg a szíriai vezetéről rágalmazó hangnemben írt cikket; a magyar sajtó általában átveszi a nyugati

hírforrásokat, amelyek kommentár nélküli leközlésével közvetetten izraeli propagandaterjesztésül szolgálnak, a TV műsorszerkesztése rontotta az Asszad elnökkel készített interjú hatását, stb.

- Dougman szíriai titkár visszatérően kéri a nagykövetségen lévő szobája nagyméretű üveglakának biztonsági szempontok miatti befalaztatását.
- Saddikni nagykövet számos esetben „cionista” viselkedéssel vádolta a magyar hivatalos szerveket.

A kritikai észrevételek Saddikni nagykövet hazautazása óta megszűntek.

Jelzet: MNL OL M-KS 288. f. 32/b. cs. - 1982/124. ó. e. - MSZMP Központi Szervei, KB Külügyi Osztály - Másolat.

4.

A tripoli magyar nagykövetség rejtjeltávirata a külképviselet információiról

1982. augusztus 19.

Készítette: SK-TZ. 09.00

Szigorúan titkos!

Tripoli, 82. 08. 19.

Statissime!

Von. 121-ára

A szervezetet palesztin és arab diplomaták ismerik, részleteket nem mondanak, de összefüggésbe hozzák a párizsi terrorakciókkal.

A dél-jemeni nagykövet szerint két Arab Élcsapat van, az egyik marxista beállítottságú.

A jelzett szervezet valószínűleg a másik Arab Élcsapat (TALIE), ez a reakciós arab országok támogatásával létrehozott, félig titkos tevékenységű fegyveres terrorcsapat. Kb. kétszáz fő, vezetőik nem ismertek. Jelenleg a jordán hírszerzés irányítása alatt áll.

A közelmúltban állítólag a libanoni Amel síita szervezettel lépett kapcsolatba. Együtt dolgoznak Líbia ellen is. Tényleges céljuk a palesztin mozgalmon belüli hírszerzés, egyes személyek elleni politikai gyilkosság. Akciókat folytattak líbiaiak ellen is.

Baráti diplomaták láthatóan nem foglalkoznak a témával. Valószínűleg nem kaptak hasonló fenyegetést.

Fentieket megerősíteni már nem tudtam. Lehetségesek olyan akciók, amelyekkel a Líbiával való együttműködésünket akarják aláásni.

- 199 -

Lássa Szigeti et.

Jelzet: MNL OL XIX-J-1-j-005070/3/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Külügyminisztérium, TÚK-iratok. - Eredeti, gépelt tiszttáza.

5.

A damaszkuszi magyar nagykövetség rejtjeltávirata az Arab Élcsapat Szervezetről és a szocialista országok külképviseleteinek védelméről

1982. augusztus 24.

Készítette: SK. 20.00

Szigorúan titkos!

Damaszkusz, 82. 08. 24.

Statissime.

Von. 98-ára és 26 számú körtáviratra:

Sokoldalúan tájékozódunk a témában. Barátiak számára teljesen ismeretlen [a szervezet]. Egy befolyásos, megbízható kapcsolatunk keresztül tudomást szereztünk a szír biztonsági szervek rendelkezésére álló adatokból az Arab Élcsoport Szervezete (az arab elnevezés fonetikus átírása: Munazamit Attalia) nevű csoportokról.

Két, egymástól független ilyen nevű csoportról tudnak. Az első a Muzulmán Testvérek szervezetéből kivált frakció. Ezeket a Hamai események után 90 százalékban fizikailag likvidálták. Maradékuk egy része Damaszkuszban tartózkodik, de az illetékesek figyelik őket. A másik csoport a libanoni háború közepe táján, június vége körül vált ki a palesztin Fatah szervezetből. Ez bosszút fogadott a tétlen arab országok és a szocialista országok ellen, amelyek - véleményük szerint nem nyújtottak elég hathatós támogatást a Libanonban megtámadott palesztinoknak. Más követségek (nem szocialisták) fenyegetéseket is kaptak.

Kapcsolatunk véleménye szerint az illetékes szervek kellő erővel törekednek a két csoportosulás felgöngyölítésére, de azért szükség van a fokozott óvatosságra.

Fentiek alapján javaslatunk:

- 1) Kérek engedélyt, illetve utasítást a KÜM szóbeli vagy jegyzékbeli tájékoztatására.
- 2) Javaslom, hogy kérjük az illetékeseket fegyveres őr biztosítására a követség épülete elé, augusztus 30-tól kezdődően.

Tájékoztatásul:

A barátiak közül fegyveres őr áll a szovjetek épületei előtt, a bolgár és újabban a lengyel nagykövetség előtt. A románok a konzuli és egyéb ügyfeleket nem engedik be az épületbe, a csehekénél jól külön van választva a hivatali és konzuli fogadó, az NDK-nak megbízható saját biztonsági szolgálata van.

Ezzel szemben nekünk semmilyen védettségünk nincs. A földszinti konzuli fogadóba, ahol rendszeren két helyi titkárnő és egy magyar feleség tartózkodik, olykor 10-20 arab ügyfél is összegyűlik. Célszerű lenne egy hosszú pulttal elválasztani a fogadó helyiséget, hogy a korlátozott számban beengedett (maximum 3-4 fő egyidejűleg) ügyfelet ellenőrizni lehessen. Szükséges az is, hogy egy férfi - visszatérése után a hivatalsegéd - is folyamatosan ott tartózkodjon a fogadó időtartamára.

Minimálisan ezeket az intézkedéseket javasoljuk biztonságunk fokozására bevezetni.

-199 - B. -

Lássa: Szigeti et.

Jelzet: MNL OL XIX-J-1-j-005070/15/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Külügyminisztérium, TÜK-iratok. - Eredeti, gépett tisztázat.

6.

A kairói magyar nagykövetség rejtjeltávirata a Központnak az Arab Élcsoport Szervezetről kapott információkról

1982. augusztus 25.

Készítette: TE-K. 10.10

Szigorúan titkos!

Kairó, 82. 08. 25.

Von. 26-os kör ottanira:

Megbízható baloldali kapcsolattól nyert információ szerint a jelzett szervezet központja nagy valószínűséggel Irakban van. Az iraki terrrorszervezetek akcióikban együttműködnek a Mohamedán Testvériség nevű szervezet szélsőséges tagjaival.

Kapcsolatunk nem tartja valószínűnek, hogy az egyiptomi Mohamedán Testvérek hajlandók ilyen akcióra, mert vezetői ahhoz a tradicionális konzervatív irányzathoz tartoznak (müncheni központjuk vezetője Grisha), mely ellentétben áll az újonnan létrejött szélsőséges csoportokkal.

Nem zárta ki azonban annak a lehetőségét, hogy az iraki központú szervezet szíriai, libanoni, iraki állampolgárokat használ fel erre a célra.

A nagykövetség biztonsága érdekében a lehetőségekhez mérten intézkedtem. Helyzetünk nehéz, mert az egyetlen hivatalsegéd munkaképtelensége miatt a nagykövetség biztonságos működése nem biztosított. Feltétlenül megoldást jelentene az új hivatalsegéd, Rajkovics elvtárs mielőbbi kiutazása.

- 95 - F. -

Lássa: Szerencsés et.

Pro domo:

Váradí et!

Ha nem lennének összegyűjtve, azt kellene tenni a kapcsolatos távirati reagálásokkal, hogy egybe[n] átnézni őket olyan szemmel, hogy milyen következtetések vonhatók le, ill[etve] esetleges összefüggések állapíthatók meg.

Jelzet: MNL OL XIX-J-1-j-005070/9/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Külügyminisztérium, TÜK-iratok. - Eredeti, gépellt tisztaát.

7.

A damaszkuszi magyar nagykövetség rejtjeltávirata a külképviselet védelméről

1982. szeptember 9.

Készítette: Ma-Go. 20.40

Szigorúan titkos!

Damaszkusz, 82. 09. 09.

Statissime

Von. 103-ára és 206-omra:

A mai napon felkereste nagykövetségünket Mohamed Cherif Bakdunas a belbiztonsági erők ezredese, a külképviselet biztonságáért felelős szolgálat vezetője. Tájékoztatót, hogy a KÜM-ben előterjesztett kérésünkre a mai naptól állandó fegyveres őrt állítanak nagykövetségünk épülete elé. Az őrzés 24 órás. A katonai egyenruhás őrokat négy óránként váltják. Amennyiben az eredetileg kért kéthónapos időszakon túl is igényt tartunk az őrzésre, úgy ezt október 15-ig írásban adjuk be a KÜM-be. Néhány technikai kérésük van:

- 1) Biztosítsunk az őrnek egy bódét, amelyben csengő van, amivel értesítheti a mi belső ügyeletesünket. Ilyen őrfülke fából, vagy alumíniumból itt könnyen beszerezhető 3-4 ezer szír fontért. A villanszerelési munka költsége minimális (kérjük záradékoltni).
- 2) Adjuk meg a kolóniához tartozó gépkocsi rendszámát, akik az épület előtt parkolhatnak.
- 3) A szolgálattal kapcsolatos változási igényeinket a parancsnokkal közöljük.

Megjegyezzük, hogy jól bevált az ügyfélforgalom korlátozásának módja, a kisablakon keresztüli vízumkiadás, illetve az épületbe egyidejűleg beengedett ügyfelek számának 3-4-re korlátozása. Egyéb intézkedést pillanatnyilag nem tartunk szükségesnek.

- 215 - B. -

Lássa: Szerencsés et.

Jelzet: MNL OL XIX-J-1-j-005070/22/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Külügyminisztérium, TÜK-iratok. - Eredeti, gépellt tisztaát.

8.

A Külügyminisztérium Biztonsági Osztályának feljegyzése az Arab Élcsapat Szervezet fenyegetéseivel kapcsolatos tapasztalatokról

1982. október 4.

Biztonsági Osztály

Szigorúan titkos!

005070/10/1982.

Készült: 1 példányban

Váradi László

Lássa:

Véleményezésre: Szerencsés János főv. et.

Jóváhagyásra: Szarka Károly min. h. et.

F e l j e g y z é s

Július elején bizonyos Arab Élcsapat Szervezet nevében felső vezetésünkhöz terrorcselekményekkel fenyegető, Szófiában feladott levél érkezett. A fenyegetés indokaként a levél több észrevételt említ meg a magyar hatóságok (rendőrség és pénzügyőrség) egyes arab személyekkel szembeni eljárását illetően, kifogásolja a BM KEOKH tevékenységét, amely a levél megítélése szerint Magyarországon tartózkodó arabokkal szemben elfogult és diszkriminatív. A BM KEOKH két dolgozóját a levél korrupcióval is vádolja. A továbbiakban a fentiekhez hasonlóan kifogásolja, hogy több magyar nagykövetség konzuli ügyfélforgalma során egyes arab személyekkel szemben nem megfelelő bánásmódot tanúsított. Végül augusztus 30-i határidőt szab a vizsgálat és [a] nyomozás megindítására, a vélt sérelmek

és problémák kijavítására, [a] korrupt tisztviselők megbüntetésére. A követelések nem teljesítése esetére a szóban forgó szervezet terror-cselekmények végrehajtását helyezte kilátásba az alább felsorolt objektumok, személyek ellen:

- magyar külképviseletek
- magyar diplomaták
- áruszállító kamionok
- magyar repülőgépek
- stratégiai fontosságú hazai objektumok

Az érintett területi fősztályokkal és az illetékes társszervekkel együtt a Biztonsági Osztály is megtette az illetékességi körébe tartozó érdemi intézkedéseket. Felhívta a legveszélyeztetettebb külképviseletek figyelmét a fenyegető akciók lehetőségére, az azok elleni védekezés szigorítására, konzuli és más ügyfelek forgalmának gondos ellenőrzésére, különös figyelemmel az arab személyekre, a szorosan együttműködő szocialista országok misszióival való együttműködésre.

A külképviseleteinktől kapott reagálásokról, információkból kitűnik, hogy az Arab Élcsoport Szervezet létező. Egyes információk szerint két szervezetről van szó, amelyek közül az egyik marxista beállítottságú, a másik reakciós arab országok támogatásával létrehozott fegyveres terrorcsoport.

Ez utóbbi jelenleg a jordán hírszerzés befolyása alatt áll. Az Arab Élcsoport Szervezet frakciói szoros kapcsolatot tartanak fenn több hasonló szervezettel. Céljaik között megtalálhatók a politikai gyilkosságok is. Az információk szerint nem kizárt annak lehetősége, hogy egyes akciók végrehajtására szíriai, libanoni vagy iraki állampolgárokat használnak fel. A szervezet feltételezett székhelye Irakban van.

Vizsgálataink továbbá bizonyítják, hogy az utóbbi időben, hazai viszonylatban is egyre nagyobb számban jelentkeznek olyan problémák, amelyeknek okozói a Magyarországon tartózkodó, bűnöző életmódot folytató arab személyek. Többségük már korábban összeütközésbe került hazájuk törvényeivel, illetve a magyar hatóságokkal is. Ezen személyekkel szemben több arab ország budapesti nagykövetsége is kérte a Külügyminisztérium közbenjárását. (Az erre vonatkozó részleteket lásd a Konzuli Fősztály 1-152/1982. sz. feljegyzésében.). Az előfordult hasonló esetek is indítékai lehetnek a szóban forgó levélnek, illetve az egyes magyar hatóságokkal, külképviseletekkel, személyekkel szemben kilátásba helyezett megtorló akcióknak. Az Arab Élcsoport Szervezettel kapcsolatos eddigi tapasztalatainkból kiindulva is időszerűnek látszik a megfelelő következtetések levonása és a hatékony felkészülés a hasonló esetek, akciók kivédésére. Különösen indokoltá teszi ezt az, hogy a jövőben további, különböző politikai alapon álló terrorista szervezetek megjelenésével kell számolni. Példa erre az időközben felbukkant „Európa ökle” elnevezésű, ugyancsak arab terrorista szervezet, amelynek létezéséről hivatalos csehszlovák forrásból szereztünk tudomást. A jövőben sem zárható ki, hogy hatóságaink törvényes fellépése egyes személyekben, csoportosulásokban bosszút, vagy tiltakozást vált ki, amely terrorcselekménnyel való fenyegetéshez, vagy konkrét akciókhoz vezethet.

A kilátásba helyezett terrorcselekmények és az ezek hátterében meghúzódó terroriszervezetek a jövőben várhatóan fokozódó veszélyt jelentenek, s ennek következtében külképviseleteink biztonsági helyzetének romlását eredményezhetik. Erre utalnak a külképviseletekről érkező információk és észrevételek is. Mindennek alapján az alábbi intézkedések megtételét tartjuk időszerűnek:

1. Konzultáció kezdeményezése a szorosan együttműködő szocialista országok külügyminisztériumaival;
2. A Tárcaközi Operatív Bizottság összehívása, a teendők egyeztetése és információcseré céljából;
3. A Biztonsági Osztály költségvetésének feloldása a korlátozó intézkedések alól.
4. A külképviseletek sebezhető pontjai felderítésének intenzívebb folytatása, a konzuli részlegek megfelelő elkülönítése, ill. a védelmet illetően megfelelő technikai intézkedések és módszerek kialakításának gyorsítása (golyóálló üveg, fémkutatók alkalmazása, stb.);
5. Operatív és folyamatos kapcsolat kialakítása a rendőrhatóságokkal az idegen állampolgárokat érintő eljárásokról való tájékozódás céljából;
6. Kapcsolattartás azokkal a hazai rendőri, belügyi szervekkel, amelyek közvetlenül illetékesek egyes biztonságot érintő kérdésekben, pl. a budapesti külképviseletek védelmét ellátó szervvel, stb.;
7. Terrorcselekmény esetén Operatív Bizottság létrehozása, az adódó teendők ellátása.

Budapest, 1982. október hó 4.

Árgyelán

Jelzet: MNL OL, XIX-J-1-j-005070/10/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Külügyminisztérium, TÜK-iratok. - Eredeti, gépeelt és aláírt tisztázat.

9.

A Külügyminisztérium Biztonsági Osztályának feljegyzése a budapesti csehszlovák nagykövetség titkárával folytatott beszélgetésről

1982. november 1.

Biztonsági Osztály

Szigorúan titkos!

Kaszner János

Készült: 1 példányban

005070/25/1982.

F e l j e g y z é s

-

1982. október 27-én a Protokoll Főosztállyal egyeztetve fogadtam Stefán Puskást, a budapesti csehszlovák nagykövetség I. o. titkárát. Jelen volt Várad László elvtárs, főelőadó.

Puskás elvtárs közölte, hogy nagykövetségük tájékoztatást kapott az Arab Élcapat Szervezete a magyar kormányhoz címzett fenyegető levelének lényegéről. Tett intézkedéseink és a hazánkban tartózkodó arabokkal kapcsolatos problémák iránt érdeklődött.

Elmondottam, hogy az utóbbi másfél évben több budapesti arab külképviselet tett panaszos észrevételt Budapesten élő saját állampolgárait illetően. A magyar hatóságok is sok kifogásolni valót találnak itt tartózkodó arab állampolgárok magatartásában (törvényeinket megszegik, arab turistákat inzultálnak, kifosztanak, stb.). Az ellenük foganatosított rendőri és pénzügyőri intézkedések indokoltak. Nem fedi a valóságot, hogy velük szemben hatóságaink diszkriminációt alkalmaznak.

Közöltem, hogy az Arab Élcapat Szervezete levele fenyegetéseket tartalmazott, külképviseleti objektumainkra, külszolgálatot teljesítő diplomatáink személyére, repülőgépekre, kamionokra és hazai stratégiai objektumokra vonatkozóan. Ezért azonnal intézkedtünk táviratilag mindazon külképviseletek felé, ahol a fenyegetettség beváltását reálisnak ítéljük. (Fokozott elővigyázatosság konzuli félfogadásakor az arab ügyfelekkel szemben, csak kisebb létszámú 4-5 fő léphet be egyszerre a konzuli váróba, ügyintézés alatti felügyeletük, objektumon - nagykövetség, konzulátus - kívüli mozgásuk figyelemmel kísérése, az objektumok sebezhető pontjainak felmérése).

A minisztériumon belül is megtettük a szükséges intézkedéseket (Tárcaközi Bizottság, Operatív Bizottság, tapasztalatcsere a szorosan együttműködő baráti külképviseletekkel, a témában érkező jelzések gondos elemzése a KÜM-ben, s ezek alapján újabb intézkedések foganatosítása).

Puskás elvtárs köszönetét fejezte ki a tájékoztatásért. Elmondotta, ő jelenleg nem tud érdemben viszont-tájékoztatást adni. Ígéretet tett, hogy későbbi időpontban informál bennünket a hazánkban működő külképviseletük e témával kapcsolatos intézkedéseiről. Ezt megköszönve, arra kértem, ha lehet, a kapitalista relációkban lévő külképviseleteik helyzetéről is tájékoztassanak az arabok tevékenységére koncentrálnak. Egyben orientáltam, hogy felettesein keresztül tovább szorgalmazza a külképviseleteinkkel e tárgyban való együttműködést, rendszeres tapasztalatcsereit.

Puskás elvtárs kifejezte azt a kérését, hogy egy későbbi időpontban volna-e mód egy újabb beszélgetésünkre. Igenlő választ kapott. Hasonlóan arra a kérdésre is, hogy készíthet-e feljegyzést beszélgetésünkről.

Megbeszélésünk baráti légkörben 35 percig tartott.

Budapest, 1982. november 1.

Kaszner János

Jelzet: MNL OL XIX-J-1-j-005070/25/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Külügyminisztérium, TÜK-iratok. - Eredeti, gépeelt és aláírt tisztázat.

10.

A belügyminiszter parancsa „A terrorcselekmények megelőzésével, felderítésével, elhárításával kapcsolatos feladatokról”

1982. szeptember 6.

A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének 28/1982. számú parancsa „A terrorcselekmények megelőzésével, felderítésével, elhárításával kapcsolatos feladatokról.”

Budapest, 1982. IX. hó 6-[á]n

Az utóbbi években világszerte kialakultak a kényszerítésnek és a zsarolásnak minőségileg új formái; a terrorcselekmények, amelyek társadalmi bázisát az imperializmus általános válságának talaján létrejött szélsőséges politikai és felerősödött fanatikus vallási mozgalmak képezik, s amiket bűnözők is alkalmaznak. Az elkövetők közös vonása, hogy céljaik érdekében terrorcselekményeket hajtanak végre és továbbiakkal fenyegetnek, személyeket fosztanak meg szabadságuktól, jelentős anyagi javakat kerítenek hatalmukba, s a személyek szabadon bocsátását, illetve sértetlenül hagyását állami, gazdasági, társadalmi szervhez intézett követelés teljesítésétől teszik függővé. Ily módon igyekeznek kizárni a tervbe vett jogellenes cselekményük megfiújtásának lehetőségét.

Az eddigi tapasztalatok szerint reálisan számolnunk kell azzal, hogy a világ különböző területein fokozódó terrorizmus hatásai - különösképpen az ellenséges speciális szolgálatok manipulációi eredményeként - országunkat is elérhetik, valamint azzal, hogy hazánk területét megkísérlik felhasználni a más országok ellen irányuló terrorcselekmények végrehajtásához.

A terrorizmusnak a Magyar Népköztársaság területén nincs és a jövőben sem lehet lételemje, feltétele. Ugyanakkor nem zárható ki ezek előfordulásának lehetősége, illetve az, hogy a bűnözők és az ország szocialista berendezkedésével szélsőségesen szemben állók köréből egyesek, továbbá egy-egy kóros elmeállapotú személy ilyen módszerek és eszközök alkalmazását is megkísérelje.

A terrorcselekmény kiemelkedő társadalmi veszélyessége szükségessé teszi azt, hogy megelőzésében, leküzdésében a Belügyminisztérium minden szerve részt vegyen és a törvényesség betartásával minden rendelkezésre álló anyagi-technikai eszközt és módszert felhasználjon. A terrorcselekmények megelőzésével, felderítésével és elhárításával kapcsolatos feladatok szervezésére és végrehajtásának koordinálására létrehozom az „Erőd” fedőnevű állandó koordinációs bizottságot, kiadom a működését meghatározó szabályzatot (a továbbiakban: szabályzat) és

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A terrorcselekmények megelőzése, felderítése, megakadályozása és felszámolása a Belügyminisztérium egész személyi állománya alapvető politikai és szolgálati kötelezettsége. A Belügyminisztérium bűnüldöző szerveinek egyik fontos feladata a terrorista szervezetek és tagjaik, a hazai ellenséges bűnöző, illetve kóros elmeállapotú személyek terrorcselekményre utaló tervei felderítésére alkalmas információk megszerzése, gyors továbbítása a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervek vezetőihez.

2. Az ország lakosságát vagy a nemzetközi közvéleményt foglalkoztató politikai jellegű terrorcselekményt országos jelentőségűnek, az egy település - legfeljebb egy megye - közvéleményét érintő terrorcselekményt helyi jellegűnek kell tekinteni. Általában országos jelentőségűek a szabályzat 3. pontjában meghatározott terrorcselekmény jellegű, valamint az általam eseti jelleggel annak nyilvánított események.

3. Az országos jelentőségű terrorcselekmények elhárításának, felszámolásának vezetéséért az általam vagy az illetékes miniszterhelyetteseim által kijelölt parancsnok a felelős.

4. Az országos jelentőségű terrorcselekményekkel szembeni elsődleges intézkedések bevezetéséért és fenntartásáért, valamint a helyi jellegű terrorcselekmények megakadályozásáért, felszámolásáért az elkövetés helye szerint területileg illetékes rendőr-főkapitány, határsávbán és a Magyar Népköztársaság területén lévő határátkelőhelyeken az illetékes határőrkerület parancsnoka a felelős. A tervezett vagy megkísérelt terrorcselekmények végrehajtásának megakadályozása, felszámolása céljából késlekedés nélkül kell intézkedni, szem előtt tartva az emberélet és az anyagi javak kíméletének, a lakosságra gyakorolt negatív hatások csökkentésének fontosságát.

5. A terrorcselekmények felszámolásáért felelős parancsnokok, amennyiben a helyi és más BM erők nem bizonyulnak elegendőnek, a 01/1972. BM-HM-MOP számú közös parancs előírásainak figyelembevételével vegyék igénybe a Néphadsereg és a Munkásőrség együttműködésre kijelölt erőit.

6. A terrorcselekmények megelőzésének, felderítésének, leküzdésének összbülgügyi jellege növeli az egyes szolgálati ágazatok vezetőinek felelősségét szerveik ez irányú feladatainak szakszerű és hatékony ellátásban. E követelménynek megfelelően:

a) A BM III. Főcsoportfőnökség szervei:

- derítsék fel az imperialista speciális szolgálatok manipulációit, terrorista szervezetek, személyek hazánk, illetve a szocialista országok és a haladó mozgalmak ellen tervezett terrorista akcióit, módszereit, eszközeit;
- operatív intézkedésekkel akadályozzák meg a terrorista szervezetek tervei megvalósítását, eszközeinek és tagjainak bejutását hazánkba;
- kutassák és derítsék fel a terrorista szervezetek hazánkban élő megbízottait, a terrorista szervezetekkel, személyekkel kapcsolatot tartó vagy terrorcselekmények elkövetését tervező magyar állampolgárokkal. Tevékenységül megelőzése érdekében vonják őket bizalmas nyomozás vagy tartós ellenőrzés alá, illetve kezdeményezzék a nem magyar állampolgárok kiutasítását;
- szervezzék meg a terrorcselekmények célpontjaként elsősorban számításba jöhető, hatáskörükbe tartozó objektumok és eszközök operatív védelmét;
- minden operatív eszköz bevezetésével segítsék elő a terrorcselekmények gyors, a lehető legkisebb kockázattal történő felszámolását;
- hatáskörüknek megfelelően lássák el a terrorista szervezetekre, tagjaira és módszereikre vonatkozó adatok összegyűjtését, folyamatos értékelését, koordinációját a BM illetékes szervei között, végezzék a terrorcselekményekkel összefüggő adatok és feladatok nemzetközi koordinációját.

b) A BM ORFK szervei:

- tegyenek intézkedéseket a terrorista tevékenységgel gyanúsított külföldiek hazánk területére történő beutazásának, illegális tartózkodásának megakadályozására, gyors eltávolításukra;
- derítsék fel a terrorcselekményeket tervező köztörvényes bűnöző csoportokat, személyeket és akadályozzák meg szándékuk végrehajtását;
- operatív és nyílt rendőri erővel, módszerekkel védjék a terrorcselekmények által különösen veszélyeztetett, hatáskörükbe tartozó objektumokat és eszközöket;
- képezzék ki a terrorcselekmények felszámolására kijelölt, felhatalmazott parancsnokokat, törzseket, operatív és rendőri-karhatalmi erőket, speciális alegységeket, lássák el őket a szükséges eszközökkel, felszerelésekkel;
- biztosítsák a terrorcselekmények felszámolására felkészített megfelelő erők készenlétben tartását;
- végezzék a hazai és külföldi vonatkozású terrorcselekmények felszámolásának tapasztalati összegezését, feldolgozását és a felkészülést elősegítő gyakorlati hasznosítását;
- keressék, kutassák, elemezzék, értékeljék az irányítást és feladat végrehajtást eredményesen szolgáló új módszereket, eljárásokat, fegyverzeti és technikai eszközöket, tegyenek javaslatokat azok általánossá tételére, beszerzésére és rendszeresítésére;
- a felkészültség eredményességének felmérése és növelése érdekében évente hajtsanak végre közös gyakorlatot egy-egy rendőr-főkapitányság és határőrkerület kijelölt állományával a speciális akcióalegységek bevonásával;
- rendészeti feladatok végzése során fokozottan kísérik figyelemmel a terrorcselekmények elkövetéséhez felhasználható veszélyes anyagokkal kapcsolatos jogszabályi előírások betartását

c) A BM Kormányőrség szervei:

- a rendelkezésükre bocsátott és saját nemzetközi kapcsolataik útján szerzett tapasztalatok alapján alkalmazzák a vezetők védelmének legkorszerűbb módszereit, erre folyamatosan képezzék ki állományukat;
- a tapasztalatokat hasznosítsák a biztosításokban részt vevő szervekkel való együttműködésük megszervezése során.

d) A BM Határőrség szervei:

- rendelkezésükre bocsátott adatok alapján akadályozzák meg - szorosan együttműködve a Belügyminisztérium illetékes szerveivel és a határforgalom lebonyolításában részt vevő más szervekkel - a terrorista szervezetek tagjainak átutazását és általuk a határ bármely irányú áttörését;
- a Vám- és Pénzügyőrséggel szoros együttműködésben fordítanak nagy figyelmet a terrorcselekmények lehetséges eszközeinek felderítésére;
- az illetékességükbe tartozó területeken tökéletesítsék felkészültségüket a terrorcselekmények megakadályozására, felszámolására;

e) Állami Tűzoltóság:

- a rendelkezésre álló erőkkel, eszközökkel nyújtson segítséget és hatékonyan működjön közre a terrorcselekmények megakadályozásában, elhárításában és felszámolásában.

7. A BM III/1. Osztály hatáskörébe tartozik a terrorcselekményekkel kapcsolatos ügyek vizsgálata, terrorista személyek kiadatásával kapcsolatos belügyi intézkedések végrehajtása.

8. A BM Adatfeldolgozó Csoportfőnökség Állambiztonsági Operatív Nyilvántartó Osztálya az állambiztonsági operatív nyilvántartás szabályai szerint végezze a hazai és külföldi terrorcselekményekre, terrorista szervezetekre és személyekre, alkalmazott módszereikre, eszközeikre vonatkozó adatok nyilvántartását.

9. A BM I. Főcsoportfőnökség szervei - az éves terv keretei között - biztosítsák jelen parancsom végrehajtásához szükséges anyagi-technikai feltételeket.

10. A terrorcselekmények megelőzésével, felderítésével és elhárításával kapcsolatos feladatok szervezésére és végrehajtásának koordinálására létrehozott „Erőd” fedőnevű, állandó bizottság (a továbbiakban: bizottság) összetétele:

a) a bizottság vezetője:

a BM III. főcsoportfőnök helyettese (BM III/II. csoportfőnök)

b) a bizottság vezetőjének helyettese:

a BM országos rendőr-főkapitány közbiztonsági és közlekedési helyettese

c) a bizottság tagjai:

- a BM Határőrség törzsfőnöke,
- a BM Kormányőrség parancsnok első helyettese,
- a BM Tűzoltóság országos parancsnok általános helyettese,
- a BM I. főcsoportfőnök-helyettes,
- a BM III/II. Csoportfőnökség e feladatokat ügyrendileg ellátó osztályának vezetője,
- a BM ORFK I. Csoportfőnökség Bűnüldözési Osztály vezetője.

11. A bizottság folyamatosan végezze a terrorcselekményekkel kapcsolatos operatív helyzet elemzését, az érintett belügyi szervek felkészültségi állapotának értékelését. Az intézkedések hatékonyságának növelésére hozzájárul, illetve a belügyminisztériumi államtitkár vagy az illetékes miniszterhelyettesek részére a szolgálati út betartásával terjesszen fel jelentéseket, javaslatokat.

12. A bizottság az országos jelentőségű vagy több megyére kiterjedő terrorcselekmények elhárításának módszereire, a szükséges erőkre, eszközökre, a veszélyhelyzet által érintett nem belügyi szervek szükségesnek látszó tájékoztatására, indokolt esetben az elhárító jellegű intézkedésekbe történő bevonásukra, más államok képviselőivel való kapcsolatfelvételre készítsen intézkedési terveket, javaslatokat.

13. A bizottság kezdeményezze - ha ezt a körülmények indokoltá teszik - a kormányőrségi és határőrizeti tevékenység biztonságának fokozását.

14. A bizottság terrorcselekmény veszélyhelyzete esetén a megelőzés, megakadályozás, felszámolás érdekében az illetékes vezetők döntése alapján koordinálja az intézkedések végrehajtását. Ennek során:

- a) elemezze a veszélyhelyzetre vonatkozó információkat, szükség szerint biztosítsa azok ellenőrzését, kiegészítését;
- b) kezdeményezze a megelőzéshez, felszámoláshoz, elfogáshoz szükséges belügyi szervek, alegységek és egyéb együttműködésre utalt erők készenlétbe helyezését;
- c) a helyi jellegű terrorcselekmények esetén kezdeményezze a rendőr-főkapitány, határőrkerület parancsnoka részére a veszélyhez megszüntetéséhez, a terrorcselekmény felszámolásához szükséges erők és eszközök biztosítását, tegyen javaslatot a felszámolás, elfogás legcélszerűbb módjára.

15. A bizottság működése során - szükség esetén - szakértőket, tolmácsokat és egyéb segítőköt is igénybe vehet.

16. A bizottság működése nem érinti a terrorcselekmények megelőzéséért, felderítéséért, felszámolásáért területileg és hatáskörileg illetékes parancsnokok egyszemélyi felelősségét. E feladatokkal kapcsolatos intézkedéseiket az ügyrendjükben biztosított hatáskörük és felelősségük alapján rendelik el.

17. Az állambiztonsági és közbiztonsági helyetteseim 1982. november 1-ig adjanak ki parancsom végrehajtására intézkedést.

A BM Határőrség és a BM Tűzoltóság országos parancsnoka, a BM Kormányőrség parancsnoka, továbbá a BM Adatfeldolgozó csoportfőnök - államtitkári, illetve miniszterhelyettesi jóváhagyással - 1982. december 31-ig szabályozzák szerveik feladatait.

18. A BM Titkárság vezetője 1982. december 31-ig határozza meg a BM Főügyelet és ügyeletek részére a terrorcselekmény esetén teendő intézkedéseket.

19. A személyügyi miniszterhelyettes intézkedjen, hogy a tanintézetek biztosítsák: a személyi állomány alapképzése és továbbképzése során a terrorcselekmények megelőzésének, felderítésének, elhárításának ismeretanyaga a szükséges mértékig oktatásra kerüljön.

20. Ez a parancs kiadása napján lép hatályba, melyet a Belügyminisztérium illetékes vezetőivel ismertetni és az érintett személyi állománynak szükség szerint oktatni kell.

Dr. Horváth István

belügyminiszter

Jelzet: MNL OL XIX-B-1-az-10-22/28/1982. - Az államigazgatás felsőbb szervei, Központi (nem miniszteriális) kormányzati szervek, Belügyminisztérium, Belső Normák Gyűjteménye (Parancsgyűjtemény) - Eredeti, gépelt és aláírt tisztázata.

Címkék:

[terrorizmus](#) ^[2]

[BM](#) ^[3]

[belügyminisztérium](#) ^[4]

[1980-as évek](#) ^[5]

[Közép-Kelet](#) ^[6]

[KEOKH](#) ^[7]

[KGB](#) ^[8]

[Minisztertanács](#) ^[9]

[Kádár János](#) ^[10]

[Kádár-rendszer](#) ^[11]

Kiadás: 15. évfolyam (2015) 5. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/politika/terrorfenyegetes_magyarorszagon_a_80as_evekben.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/politika/terrorfenyegetes_magyarorszagon_a_80as_evekben.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/terrorizmus>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/bm>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/belugyminiszterium>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/1980-evek>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kozel-kelet>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/keokh>

[8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kgb>

[9] <https://www.archivnet.hu/cimkek/minisztertanacs>

[10] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kadar-janos>

[11] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kadar-rendszer>